

i Virkeligheden ejede et godt Aktiv. Saaledes er det imidlertid ikke. Disse 14 Kirker er opførte med en samlet Indtægt af 7,484 Kr. 12 Øre, men samtidig er Udgifterne anslaaede til en samlet Sum af 17,590 Kr. 57 Øre; der er altsaa et Underskud paa over 10,000 Kr. Man vil heraf se, at disse Kirker i Virkeligheden er et meget daarligt Aktiv, og det vilde være langt bedre, om Staten kom af med dem, saaledes at de blev selvejende. Ifølge Lov om Afløsning af Tjender af 15. Maj 1903 tror jeg ogsaa, at dette kan ske; jeg tror, at Staten som Kirkeejer kan forlange sine Forpligtelser overfor disse Kirker afløst og Kirkerne altsaa gjort selvejende. Nu kan der ganske vist siges: Ja, men de vil jo saa mangle Midler, der er i saa Fald ikke Midler nok til Kirkernes fremtidige Vedligeholdelse. Det er dog ikke helt sikkert. Forholdet er vistnok det, at saa længe Staten er Ejer, vil Kravene til Ombygning, Reparationer og Vedligeholdelse være baade større og betydeligt dyrere, end hvis disse Kirker blev gjort til selvejende. Jeg vil derfor anmode den højtærede Minister om at indlede Forhandlinger med Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet angaaende denne Sag og undersøge, om det ikke er muligt, at disse Kirker bliver gjort til selvejende.

Under Nr. 6 i Betænkningen er omtalt et Samraad om Levering af Sveller fra Statskovene til Statsbanerne. Staten ejer jo store Skove baade paa Øerne og i Jylland, og det synes naturligt, at disse Skove benyttes til at levere Sveller til vore Statsbaner. I denne Henseende er der ogsaa gjort en Begyndelse; i 1912 blev der saaledes anvendt ca. 10,000 Stkr. Statskovene kan imidlertid ikke selv forarbejde disse Sveller, fordi de ikke har Savskærerier; Træet bliver altsaa kun leveret til videre Forarbejdelse. — Samraadet under Nr. 7 angaar Statskovarbejdernes Løn- og Pensionsforhold, og Samraadet under Nr. 14 vedrører Nedsættelse af et Udvalg til Samarbejde mellem Statsplantagerne, Hedeselskabet og Klitplantagerne. Disse Samraad er foranledigede af enkelte Medlemmer af Udvalget, og jeg skal derfor ikke omtale dem nu; jeg gaar nemlig ud fra, at de paagældende Medlemmer selv vil gøre det.

Derimod skal jeg dvæle lidt ved det under Nr. 95 nævnte Samraad, der angaar Klitvæsenets Overledelse. Klitvæsenets Ledelse eller Overledelse er i det hele taget omfattende og ret kostbar. Der har tidligere været en Klitinspektør, nemlig afføde Landstingsmand, Kammerherre Thygeson. Efter Thygesons Død i 1905 blev Pladsen ikke besat, og Klitinspektørens Forretninger varetoges af en af Klitfogderne for et Honorar af 1,500 Kr. Nu har vi 4 Overklitfogder med en samlet Løn af 6,160 Kr. eller gennemsnitlig 1,540 Kr. Disse Overklitfogder fungerer imidlertid — navnlig de tre af dem — tillige som Overplantører, og som saadan har de en aarlig Indtægt af 2,000 Kr. — ja, Overplantøren i Ribe har endda 3,000 Kr. — foruden 200 Kr. i Brændsels- og 600 Kr. i Rejsegodtgørelse; endelig har hver enkelt en ikke lille Landejendom. Dernæst er der 24 Plantører foruden en Del Opsynsmænd. Lønningerne samt Rejsegodtgørelse til Overledelsen, Plantører og Opsynsmænd løber op til en Sum af 59,910 Kr. Jeg tror — og Udvalget har vistnok den samme Opfattelse — at der her godt kunde spares en hel Del, navnlig ved, at det hele blev gjort mere simpelt. Det vilde efter min Mening være rigtigt, at der igen blev udnævnt en Klitinspektør, saa kunde man sikkert ogsaa uden Skade undvære baade Overklitfogder og Overplantører, saaledes at Plantørerne og Opsynsmændene kom til at sortere direkte under Klitinspektøren.

Det sidste Samraad, jeg skal omtale, angaar Spørgsmaalet om en Bevilling til Uddybning af Udløbet fra Storaen til Nissum Fjord. Efter de Oplysninger, jeg har kunnet indhente, blev der i sidste Halvdel af forrige Aarhundrede etableret flere store Udtøringsforetagender her i Landet og blandt disse et til Tørlægning af Nissum Fjord. Saa vidt mig bekendt, fik et engelsk Selskab Koncession paa dette Foretagende. Arbejdet blev ogsaa paa en Maade gjort færdigt, der blev bygget en Sluse, flere Dæmninger, og en Del af Fjorden blev til Dels tørlagt. Imidlertid endte det hele med en ren Fiasko, kan man godt sige. Vandet brød gennem Dæmningen, den blev ikke senere gjort i Stand, og Selskabet opgav hele Hi-